

Ustanovljeno 1956. godine na 150-godišnjicu rođenja i 100-godišnjici smrti velikog srpskog komediografa Jovana Sterije Popovića, festival nacionalne drame - Sterijino pozorje, uspelo je da opstane više od šest decenija. Direktor Sterijinog pozorja, dr Miroslav Radonjić, kaže da je to zasluga pre svega velike kreativne energije ljudi koji su uložili mnogo napora da ova institucija toliko dugo funkcioniše.

Najteže je bilo u periodu raspada zemlje, ali i tada su se pojavili oni koji su smatrali da su ovaj festival i institucija, izrazito jugoslovenskog karaktera, neophodni i za novu državu. U novim društveno-istorijskim uslovima Sterijino pozorje je transformisano iz jugoslovenskog u naš domaći festival. Institucija Sterijino pozorje, vrlo značajna i sa čitavim nizom delatnosti, prilagodila se novim uslovima, ne zaboravljajući pritom, da je prvih 40 godina funkcionisala u granicama jedne velike države. Sterijino pozorje je do danas odnegovalo dobre odnose sa svim pozorišnim institucijama, festivalima i pojedincima koji su svojim radom uticali na razvijanje pozorišne umetnosti na ovim prostorima, ali i mnogo šire. Takođe, nastavljena je dobra saradnja sa evropskim pozorištima, a od oktobra ove godine započeta je i sa kineskom pozorišnom asocijacijom. Mnogo je umetnika učestvovalo u stvaranju ove institucije i omogućilo da ona i dan danas opstaje.

Dr Radonjić ne može, a da sa žaljenjem ne primeti, da je lajt motiv kulture na ovim prostorima nedostatak sredstava, i to je ono što brine. Ideje da kultura predstavlja trošak i da na neki način treba da izađe na tržište, ne podržava. Po njegovim rečima, kultura je utemeljena u identitet jedne zajednice i predstavlja tu zajednicu na pravi način. Pozorišna umetnost, kao i institucije festivala, kao što je Sterijino pozorje, vrlo su važne, kao investicija za budućnost, i mogućnost očuvanja našeg identiteta, kulture, jezika, tradicije, savremenog stvaralaštva, kao i savremenog domaćeg dramskog teksta i pozorišta, koji će za koju godinu ili deceniju biti naša tradicija. Ideja da se mora izaći na tržište sa ovakvim manifestacijama i institucijama kulture je isto tako neodrživa, jer takvo tržište ne postoji nigde u svetu.

- Određeni festivali i institucije moraju da imaju podršku države, jer oni čine tu državu, određuju njen identitet. Naše pozorište je relevantno u svetskim okvirima. I pored toga, ove godine je bilo suočeno sa 30% manjim budžetom, nego prethodnih. Ubeđeni smo da ćemo sledeće godine vratiti taj budžet na nivo koji Novi Sad, Vojvodina i Srbija zaslužuju, jer Evropska prestonica kulture 2021 podrazumeva da će Pozorje svoje programe prilagoditi novoj okolnosti. Veoma je značajno što će ovaj festival punim kapacitetom ući u taj projekat. Planiramo da ugostimo veći broj relevantnih gostiju iz inostranstva, direktore i umetničke direktore pozorišnih

festivala, da isprate naš festival, da se predstavimo u najboljem svetlu i omogućimo kontinuum naše saradnje. Pozorje je i nakon 62 godine postojanje puno ambicija, svesno značaja koje ima za našu pozorišnu umetnost, ali i najširu javnost, jer ono je i veliki društveni događaj.

Interesanto je da kada selektor objavi selekciju predstojećeg festivala, to bude dočekano i u pozorištu i u najširoj javnosti. Mediji se odmah sjate, a sam festival se prati na jedan veoma dobar način, i to sve govori o tome koliko je Sterijino pozorje bitno, jer da nije, niko se na to ne bi osvrtao. Upravo zato treba insistirati na jednoj drugoj ideji, onih koji odlučuju o finansijskoj podršci kulturnim dešavanjima, da kultura, pozorišna umetnost, nisu trošak već investicija u budućnost. Bez toga nismo niko i ništa - poručio je dr Radonjić.

On je skrenuo i na još jedan paradoks koji prati naše društvo i našu kulturu. Naime, gotovo je neverovatno da do prošle godine nisu objavljena sabrana dela rodonačelnika savremene srpske drame, jednog od ljudi koji je učestvovao u stvaranju mnogih prosvetnih i kulturnih institucija, bio jedan od najumnijih ljudi svog vremena - Jovana Sterije Popovića.

- Uloženo je mnogo napora, uz razmevanje finansijera, i prošle godine Sterijino pozorje je objavilo kapitalno izdanje „Sabrane drame“ J. S. Popovića, uključujući i „žalosna i vesela pozorja“, na koje smo jako ponosni. Međutim, na otkupu knjiga od strane biblioteka, koje organizuje Ministarstvo kulture, uprkos popularnoj ceni, otkupljeno je svega 35 primeraka. Razumem da u bibliotekama treba da budu zastupljeni bestseleri, popularna literatura koju traži čitalačka publika, ali zar nije neophodno da ljudi koji sede tamo, koji se bave književnošću na ozbiljan način, koji treba da edukuju publiku, kažu koliko je ovo bitno. Smatram da sabrana dela treba da ima svaka biblioteka u ovoj državi, a Sterijino pozorje će nastaviti da radi na afirmaciji i promociji naših temeljnih kulturnih vrednosti, naše tradicije, našeg savremenog stvaralaštva, da objavljujemo knjige vezane za teatrologiju, istoriju pozorišta, dramaturgiju. Naš časopis „Scena“, koji izlazi od 1965. godine, jedan je od najstarijih i najznačajnijih pozorišnih časopisa s tim kontinuitetom u Evropi i svetu. Objavljena je i Monografija Sterijinog pozorja povodom 60 godina naše institucije, koja daje sliku pozorišnog života na ovim prostorima. Dokumentacioni centar Sterijinog pozorja poseduje bogate zbirke pozorišne fotografije, plakata, rukopisnih dramskih dela. Trenutno je sve to u procesu digitalizacije, kako bi je približili najširoj publici - objasnio je dr Miroslav Radonjić, siguran da bez kulture nema ni kvaliteta ni identiteta jednog naroda, i da će zbog toga, Sterijino pozorje biti na braniku kulturnih vrednosti koje nas čine to što jesmo.